

Муниципальной Бюджетной оркуола иннинээ5и үөрэх тэрилтэтэ
5 №-дээх «Радуга»о5о саада»
Куораттаа5ы уокурук«Дьокуускай куорат»

Улахан бөлөх о5олоругар аналлаах
Грамота5а уерэтии уонна санарар сана дьарыгын барыла
Тиэмэтэ: «Дор5оон дойдута»

Огордо: иитээчи
Голокова Туяра Васильевна

Дьокуускай к., 2023 сыл.

1.Иитэр сорук: Бэйэ – бэйэбэ истин сыбыаны иитии. Иитээччи биэрэр ыйытыларын болбойон истэн септеех эпииэти биэрэрин ситиьии.

2.Сайыннарар соруктар: Обо толкуйдуур дьобурун сайыннары.Дорбооннору уоскэтэр органнарын сопко туттарын сайыннары.Таба санарарын ситиьии.

3. Үөрэтэрсорук: Дорбоон араастарын учугэйдик араарарын ситиьии, хатылааьын. Дорбоон фишкаларын туттарын чинэтии,биир суьуохтээх тыллары фишканнан тутууну уорэтии.

Туттуллар тэриллэр: Дорбоон фишкалара,ойуулаах карточкалар,указка, доска,таастаатаах уу,букубалаах сибэккилэр,картонуна дорбооннор дьизэлэрэ.Алпабыт обонньор куукула

Дьарыктаныы тутулун ис хобооно.

1. Тэрэьин чааьа: «Утуо кунунэн!Оболоор,бугун биьижэ ыраах Дорбоон дойдутуттан Алпабыт обонньор ьалдьытты кэллэ.Оссо эьиги торопттэргит Кунду ьалдьыт буолан олороллор! Барыларын кьтта дорооболоьуохха!

2.Ситиьии торуотун олохтообун.Итээччи:Оболоор,урэ-кете сылдыаххайын,иллээх-эйэлээх буолахпытына элбэби коруохпут ,билиэхпит!

Алпаабыт обонньор: «Дорооболорун оболоор!Наьаа да учугэй оболорго ьалдьытты кэлбит эбиппин.Мин эьижэ остуоруйа кэьииллээх кэлим.Уруут олох тун былыр дьоннор олох кьайан бэйэ бэйэлэригэр сурук суруйсубаттар этэ.Уруьуйунан эрэ солун уллэстэллэрэ,ол иьин мин дорбоон уонна букуба айбытым.Ол онтон ьла дьон бары суругу биьирээн санарар дорбооннорун сурукка туьэрэр буолбуттара.Бугун эьигини Дорбоон дойдутугар ьалдьыттата ьнырабын!

3.Дьарык хаамыьта:Итээччи:-Оболоор,Дорбоон дойдутугар барсабыт да?Тураннар цепочканан остуоллары эргийэллэр.

Алпаабыт обонньор:-Корун эрэ оболоор бу букубалаах сибэккилэр уунэр куоллэрэ ,сибэккигэ баар дорбоонору таба эттэххитинэ салгыы айаннаахпыт.(оболор дорбоонноох сибэккилэри аатгыьлар)

Итээччи:- Дорбоон диэн тугуй? (д.биьиги истэбит, санарабыт). Керebut дуо? Тутабыт дуо?

-Ханнык дорбооннору биьиги билэбитий? (аьабас уонна бутэй)

- Тоьо аьабас диьбитий?(санарарбытыгартуох да мэьэйдээбэт) Тоьо сабыьлаах, бутэйдиьбитий?(санарарбытыгаруос, тиис,тылмэьэдиир)

Алпаабыт обонньор: Маладьыастар! Сурдээх билиилээх оболор эьиккит !дьэрэ аны салгыы айаннаахха!

Иккис остуолга кэлэллэр.(остуолга фишкалар сыталлар)

Алпаабыт оҕонньор:-Бу дорҕооннор хонуулар.Корун эрэ оҕолоор бу фишкаларынан ханнык дорҕооннору бэлиэтиибитий?

Бутэй дорҕоон фишкатын кордорор(оҕолор эппиэттэрэ)

Ааҕас дорҕоон фишкатын кордорор(оҕолор эппиэттэрэ)

-Ханнык ааҕас дорҕооннор баалларый? (уун, кылгас)

-Дорҕоону биьи тугунан бэлиэтиир эбиппитий? (фишканан)

Фишканан оонньуу(фишканан дорҕооннору ааттааһын);

Итээччи бу да соруудаҕы бэркэ онордубут!Маладьыастар!

Алпаабыт оҕонньор:-Тыйый !Тугун бэрдэй оҕолоор!А буукуба бэйэтинэн корустэ дии биьигини!Салгыы Буукуба уонна Дорҕоон куоратыгар тийиэхпит!(Дуоска диэки хаамаллар)

Иитээччи:

- Дорҕоону фишканан бэлиэтиибит уонна ессее тугунан бэлиэтиибитий? (Букванан)

Саамай сеп. Букваны биьиги хайыбытытй? (Суруйабыт, керебут,ааҕабыт)

-Болҕойон истин эрэ: Аан маннайгы турар буукуба эьихэ бэйэтин билиьиннэрэр

4.Динамическай тохтобул: Хоьоон. П.Тобуруокап.

Мин А диэни билэбин:

Уеьэ етте уьуктаах,

Алын етте атахтаах,

Ортотунан туорайдаах.(Оҕолор хамсанан кордороллор)

Аны А дорҕоон ырыатын истин:

Аана алааддьылаары,

Арыылаан аьатаары,

Ампаарга ааьаары,

Ааны аьаары:

- Аа! Айака! Аата!

Ааммыт ааныттан аьыллыбат,

Абатын даа! – диэтэ

Аа-дьуо хаамта.

- Ханнык дорбоон элбэхтэ ийлиннэ?(А дорбоон)

Алпаабыт ошоньор: Дьэ бу курдук айаннааммыт Дорбоон, буукуба куоратыгар этэннэ кэллибит! Аны будьизлэргэ кимнээх олороллорун коруоххэ!

Бастакы дьизэ(оболор дьизэ туннуктэрин арийан буукубалары ааттыылар

Иккис дьизэ(туннуктэрин арийан дорбоон арааьын фишкатынан ыйар)

Итээччи бу куоракка буукубалар уонна дорбооннор иллээх ыалынан олороллор эбит дии.

Билигин бийиги манна баар хартыналарга фишканан тылы тутуохпут(Ыт,от,ат,аан,саа)

Алпаабыт ошоньор:-Наьаа урдум ,эьиги бу мин дойдубар кэлэн ыалдьыттаан ааспыккытыгар! сорудахтары сопко толорбуккутугар! Инникитин аабар,суруйар буоларгытыгар мин айбыт буукубаларбын,дорбоонорбун олус туьаныаххыт диэн эрэнэбин! ОССО ДА МИН ДОЙДУБАР КЭЛЭН ЫАЛДЬЫТТААРЫН! Корсуоххэ диэри!

Итээччи : _Корсуоххэ диэри Алпаабыт ошоньор! Оссо да элбэхтэ ыалдьыттыахпыт! Чэ эрэ оболоор билигин уьуйааммытыгар тоннуоххэ(эргийэн кэлэн олоппоско олороллор)

5.Ылбыт билиини чинэтии:

Иитээччи:

-Дорбоон дойдутун собулээтигит дуо оболоор? Бийигини ким ыалдьыттата ыныра сырытта? Кини тобо дорбооннору уонна буукубалары айбыт эбитий?

Дорбоону бийиги хайыыр этибитий?(истэбит уонна санарабыт) Онтон буукубаны хайыыбытый?(коробут,суруйабыт,ааттыыбыт.аабабыт)

6.Сыаналаны: -Оболоор бугунну дьарыгы собулэтигит дуо? Сорудахтары бары наьаа кьыаллан онордугубут! Маладьыастар! Эьиэхэ Алпаабыт кэьийтин тиксэрбитэ!(Санарар алпаабыт) Бэйэбитигэр ытыс таьынахайын!